

ДЖОРДЖ МАКАЙ БРАУН ЗАВРЪЩАНЕТО НА КИТОЛОВЕЦА

Превод от английски: Петко Бочаров, 1972

chitanka.info

Флос прекара цяло лято зад Полярния кръг в лов на китове и през последната седмица на август се завърна в Хамнавоу със седем лири и няколко шилинга, скътани в пояса под ризата му.

На Сабистън, харпунджията, той каза:

— С тези пари ще взема под наем стопанството на Брек и ще се оженя за Петерина. От сега нататък ще си стоя у дома. Ще обработвам трите ниви, а когато времето е добро, може и да ловя раци. Но никога вече няма да видя кит или айсберг.

Сабистън каза:

— Първо да отидем в „Китоловна среща“ и да промием гърлата си от солта.

В „Китоловна среща“ те седнаха край бьчвите и пиха бира. Дойдоха и други китоловци. Всички бяха радостни, че са си вече в къщи. Някои започнаха да харчат с широка ръка, като поръчваха ром за всички в кръчмата. Когато дойде редът на Флос, той също почерпи с ром. Но стреснат от своето разточителство (вместо една от седемте лири, сега в дланта му лежах като парчета кален лед монетите от рестото), той стана и се обърна към Сабистън:

— Аз си тръгвам. До Бърси ме чака път.

Фимистър от „Скуа“ запя солото, а компанията разтнесе стените с хоровия рефрен на „Хари Краб“.

Фимистър изпя песента добре. Всички, в това число и Флос, го заобиколиха, за да се чукнат с него.

Флос вдигна на рамо сандъчето си. Той излезе от „Китоловна среща“ в десет часа и хвана пътя за Бърси. В северния край на Хамиавоу мина край нова кръчма, наречена „Белия кон“. Сигурно е била открита през лятото.

Надникна през вратата и видя вътре неколцина селяни, които пиеха край огъня. Кръчмарката стоеше пред огледалото и навиваше на тила жълтата си коса. Когато я нагласи, тя прекара през стегнатия кок голям фуркет, за да го държи както трябва.

Флос не беше виждал жена шест месеца. Влезе и поиска една бира.

— Тук сервираме само уиски — рече момичето. — Три пенса чашата.

— Добре, нека да бъде уиски — каза Флос.

Помисли си, че това е може би последният път, когато ще му се удаде случай да поговори с хубаво момиче. Петерина бе добра и трудолюбива, но иначе беше доста грозна.

Флос застана пред тезгяха и отпи от уискито. Четиримата селяни седяха до огъня и мълчаха. Беше сряда — пазарният ден в Хамнавоу, когато хората докарват добитък за продан.

— Върви ли търговията? — попита Флос кръчмарката.

— Обслужваме само свестни хора — рече тя, — тихи и възпитани фермери, а не грубияни и скандалдзии, каквито са повечето рибари и китоловци. Сервираме, разбира се, и на чиновници и търговци. Имаме много работа вечер, след като затворят магазините и канторите. Но нито един побойник от пристанището не влиза в „Белия кон“.

Хубавите ѝ устни се свиха и тя плю върху каменния под.

Флос с облекчение се сети, че е облечен в приличния си костюм от черно сукно, който старата му майка винаги наричваше с нафталин и сгъваше на дъното на сандъчето, за да го носи на брега.

Той поръча още две чаши уиски — едната за момичето. Тя му се усмихна сладко. Чукнаха се и стъклото издаде приятен звън, а жълтеникавата течност вътре се накъдри на малки кръгове. Флос се унесе и замечта да докосне лъскавата ѝ коса. Ако можеше да остане насаме с нея, с още малко време и няколко глътки повече... той дори си представяше как ще я целуне през тезгяха.

— Не съм ви виждала досега в нашето зазедение, сър — каза момичето. — Какво работите?

„Да ми прости господ лъжата“, помисли си Флос. И като повдигна небрежно рамене, рече:

— От време на време идвам по тези места. Търговски пътник съм. Пласирам глинени и порцеланови съдове.

Пред него девойката сияеше. Очите, белите ѝ зъби, косата и пръстените ѝ блестяха.

Вратата се отвори и Смол, адвокатският писар, влезе на пръсти, пиянският му нос, както си помисли Флос, по-червен от всякога. Той се насочи бавно към бара, забил поглед във Флос така, както ловецът гледа дивеч.

— Та това е Флос! — извика той най-последно. — Та това е моят стар приятел! Колко китове улови край Гренландия, Флос? Миришеш

ми на море и нефта. Ловя се на бас, че една добра пачка от лири лежи в джоба ти. Ти си първият моряк, който някога е влизал в „Белия кон“.

Флос можеше да удуши малкия пиян писар в тоя момент. Погледът на момичето бе станал студен като лед.

Флос сложи сандъчето си на рамо и се запъти мълчаливо към вратата. Джобът му беше натезал от нови дребни монети, защото в „Белия кон“ той бе развалил още една лира. Навън се спря за миг, пламнал от срам и яд.

— Търговски пътник! — чу той Смол да вика в кръчмата.

Изведнъж в „Белия кон“ стана много шумно и весело; дълбокото басово „хо-хо“ на селяните се смесваше с тъничкия кикот на писаря и със звучния смях на девойката.

Флос тръгна разярен по пътя за Бърси.

„Слава богу, че поне се магнах от Хамнавоу“ — рече си Флос. По единствената дълга, криволичеща улица на градчето имаше четиридесет кръчми и бирарии. До неделя повечето от тях щяха да бъдат посетени от върналите се китоловци. В понеделник Сабистън и другите щяха да осъмнат с не повече от няколко пенса. Флос реши, че е постъпил умно, като се е отбил само в две кръчми.

Разстоянието до Бърси бе дълго — шестнадесет мили. Денят беше чудесен, с ясно, студено небе. Овесът в една нива край града вече узряваше. От рома и уискито стъпките му бяха станали ритмични. Колко хубаво беше да вървиш отново по твърдия път към дома, а не да залиташ по заледената палуба, докато смъртта е навсякъде около теб — в айсбергите и в китовете, в морските дълбини, и което е най-лошото, в бързите ками на пияните играчи на зарове в полунощ. Флос бе стоял настрана от тях. Библията му го бе запазила. Всяка вечер, преди да заспи в койката си, той бе прочитал по една глава, а през това време двете бели кубчета тракаха зловещо върху капака на някое от моряшките сандъчета.

В Сендуик Флос почувствува глад.

Една стара жена на име Бела Джийн Бюз, държеше ханче край Меснаби, на половин миля от шосето. Флос реши, че би могъл да изяде порция риба, колкото да се подкрепи за из пътя.

Богата миризма го удари още от вратата. Бела Джийн Бюз се въртеше около фурната. Голям куп пресни питки вдигаха пара върху масата, а в котел до огъня се пенеше бира.

— Да — каза Бела Джийн Бюз, — влез, момко. Ще ти дам нещо да хапнеш.

Тя постави на широката маса пред него два големи морски рака и питка, дебело намазана с масло.

— Хайде, заповядай!

Флос яде, докато почувствува панталоните си опънати около корема.

— Да имаш случайно капка мляко? — попита той.

— Имам нещо по-хубаво от мляко — отговори Бела Джийн Бюз.

Тя гребна в котела с дървен бокал, който поднесе на Флос, пълен до ръба с невтасала още бира.

— Изпий това, момко — каза тя, — ще ти помогне в пътя. Надалеч ли си тръгнал?

— Отивам в Бърси — отговори Флос, като отпи от бирата. Тя беше сурова, сладка, съвсем прясна бира.

— Имаш доста път — каза Бела Джийн Бюз. — Пийни, момко.

Изведнъж тя се наведе напред и доближи лице до неговото.

— Флос ли ти е името? — попита тя.

— Флос — отговори той.

— И от април си бил за китове в пролива Дейвис — каза тя.

— Да — отговори Флос.

— И си дал дума да се ожениш за Петерина Голд от Фейдун по жетва.

— И това е истина — каза Флос.

— Е — каза Бела Джийн Бюз, — радвам се да те видя. Бащата на Петерина, старият Джок Голд, дето работеше по пътищата, кон го ритнал в главата една седмица преди края на юли. Останал да лежи в канавката, с червения отпечатък от копитото на коня. Така го намерили работниците от торфището. Закарали го до Фейдун с каруца. Петерина не казала нищо, когато докарали баща ѝ в къщи. Тя дори нямала глътка уиски, с което да почерпи работниците. За бедно момиче се жениш ти! Петерина увила с шал главата си и тръгнала пеш през хълмовете насам към Йеснаби. Щом дойде, двете тръгнахме веднага обратно за Бърси, за да стигнем там по светло. Джок Голд лежеше на пода, а на черепа му имаше червена рана с форма на подкова. Петерина извади от сандъка под леглото дълга сива риза, ризата за покров, която майка му ушила, когато пораснал, тъй като никой не може да каже кога ще дойде

смъртта. Тогава аз измих тялото, облякох му сивата риза и скръстих ръцете му. После запалихме лампата — беше станало вече тъмно. Петерина написа в голямата библия до прозореца: „Джок Голд, убит от кон една седмица преди края на юли“. В бюфета нямаше много неща. Малко овесена каша и две-три глътки мляко. За бедна жена се жениш ти! Петерина не проля нито сълза за баща си. „Той беше странен, тежък човек“ — каза тя. „Къщата ще бъде по-спокойна без него...“ Покъсно, към полунощ, тя се обърна към мен: „Нямам пари да ти заплатя услугата, която ми направи тази вечер. Прости ми. Но Ендрю Флос, който е сега на лов за китове, ще ти се разплати, когато се върне. Ако се върне. Виждаш колко опасности крие животът, дори за тези, които работят по пътищата.“ ... Аз останах с нея цялата нощ. На другата сутрин, още щом съмна, почуках на вратата на гробаря.

— Бог да го прости! — рече Флос.

— Амин! — каза Бела Джийн Бюз. — Пийни, момко. Има достатъчно бира. А в тенджерата ври още един рак.

— Само още една чаша бира — каза Флос. — Беше странен, opak и тежък човек. Труден бе животът на Петерина през последните седем години.

— Господ си знае работата — каза Бела Джийн Бюз. — Не пий толкова бързо, момче, бирата е много силна. Таксата ми за покров е половин гвинея.

Флос извади от пояса си монета от една лира и я постави на масата.

— Заповядай — каза той, — не искам ресто.

— За сватбата — каза Бела Джийн Бюз — ще имаш нужда от жена, която да сервира. А скоро след това, когато Петерина вземе да ражда, ще имаш нужда и от баба. Ще се радвам, ако ме потърсиш.

— Добре — каза Флос. — Дай ми още една чаша силна бира и си тръгвам.

Флос продължи да върви през енорията на Сандуик. Краката му стъпваха леко по пътя, леко бе и сандъчето му. То като че бе пълно с перушина. Някои от нивите с овес бяха все още зелени, други бяха получили вече златист оттенък. Той ги чуваше да шумолят приятно в тишината. Природата тук като че бе един огромен заговор в полза на

човека, изправен пред настъпващата зима. Подухна ветреца, от който в морето от овес се надигнаха огромни вълни, а ечемикът се разлюля и заблестя като коприна. Жетвата щеше да бъде добра. Забърза. Догодина и той, новият стопанин на Брек, щеше да вземе участие в този ритуал — ритуал, който възплъщава в себе си целия цикъл на раждането, любовта, смъртта и появата на новия живот. Той продължи да бърза. Един стар опак човек бе умрял във Фейдун. Скоро Петерина щеше да напише в черната библия: „Ендрю Флос и Петерина Голд, венчани в края на жетвата“, а по-късно с трепереща слаба ръка: „Ендрю Джок Флос, първи син на Ендрю и Петерина Флос, роден по сенокос“... Такъв бе пътят на живота. Заравяш семето, узрялото зърно пада, после разчупваш хляба. Той бързаше по пътя към Бърси. Между Сандуик и Бърси имаше шест бирарии. Флос реши, че няма да се отбива в нито една от тях. Единственият човек, когото искаше да види сега, бе Петерина. Той бързо отмина бирарията на Скарт, след нея бирарията на Уили (въпреки че там вътре се чуваха гайди), след това бирарията на Спенс.

Но тъкмо минаваше забързан край вратата на бирарията на Халкро, когато една ръка се показа иззад храстите и го сграбчи за рамото. Флос така се стресна, че едва не изгърва сандъчето си. Едно сивкаво лукаво лице се изпречи пред неговото. Това беше Халкро, самият стопанин.

— Ендрю Флос — извика той, — добре дошъл, Ендрю Флос! Радвам се да те видя, Ендрю Флос. А защо си се забързал, Ендрю Флос? Ендрю Флос, трябва да пийнеш с мен.

— Не — каза Флос, когото опиянението от любовта, труда и осъществяването на живота не бе напуснало. — Не!

— Какъв е този език, Ендрю Флос? — извика Халкро. — Хайде, влизай! Всички китове са мъртви, а хората трябва да живеят и празнуват.

— Не! — настояваше Флос.

Халкро го помъкна за ръката към бирарията.

— Хора — крещеше той към пиячите вътре, — гледайте кой е тук! Ендрю Флос. Ендрю Флос е отново у дома. Той иска да отпразнува това.

Флос се бореше и се опитваше да се измъкне като муха от буркан с мед.

Изведнъж вратата на бирарията се задръсти от лица и чаши.

— Ендрю Флос! — крещяха всички те, главите им се навеждаха назад, чашите се навеждаха още по-косо, а гърлата преглъщаха.

Неколцина мъже с рошави бради се провикнаха:

— Добре дошъл, Ендрю Флос!

Така Флос не можа да се измъкне от „Халкро“. Той пи с мъжете от Сандуик, докато бирарията започна да се клати и потъва като китоловен кораб по време на буря. Край него металните чаши се чукаха и преливаха от пяна. Стотици пъти го потупваха по рамото.

— Да пием за Ендрю Флос! — провикваше се Халкро.

Флос извади една лира от джоба си, за да им се отплати за гостоприемството. Лирата бе бързо раздробена на куп дребни монети, които скоро се върнаха в чекмеджето на Халкро.

Бирата свърши и те започнаха да пият норвежка ракия.

Късно следобед Флос се обърна със сериозен глас към Питър Скейл, който стоеше до него:

— Сега не се чувствавам като на китоловен кораб, а като в търбуха на някой ранен в корема кит. Трябва да си ходя, Питър.

С голямо залитане той успя да се добере до вратата.

Шумът от бирарията постепенно заглъхна.

Той отново бе на пътя, един самотен, объркан Йона.

— Искам да ми кажете, сър, следното: беше ли погребан както трябва?

— Иска ли питане? — отговори пасторът, мистър Сели. — Аз сам извърших церемонията. Една молитва в къщи и една на гроба. Прочетох и подходящ за случая пасаж от светото писание: „Ти, който отиваш във вечното си жилище...“ Смъртта е голямо тайнство! Има, Ендрю, обаче една дреболия — формалностите по погребалния обред останаха неуредени. Не бе заплатена таксата нито на пастора, нито на гробаря. Ние знаем, разбира се, че такива пропуски може да има от време на време. В случая момичето е бедно. А пропусъкът може винаги да се поправи, когато условията се подобрят.

— На колко възлиза таксата? — попита Флос.

— Пет шилинга — отговори мистър Сели. — Половината за гробаря и половината за мен.

Флос извади шепа дребни монети от джоба си. Избра от тях една по-голяма и я постави на масата на пастора.

— Заповядайте — каза той.

— Чудесно! — отговори пасторът.

Той отключи металната кутия, която седеше на бюфета, и постави вътре монетата, като говореше:

— Да бяха всички като теб, Ендрю!

— А колко е венчалната такса? — попита Флос.

— Половин крона — отговори мистър Сели.

От съкровището дребни монети, което стискаше в шепата си, Флос избра половин крона и я постави на масата.

— В края на жетвата ще се женя за Петерина Голд от Фейдун — каза той.

— Много добре — отговори мистър Сели. — Радвам се да го чуя. Ще трябва, разбира се, да уредиш въпроса с мистър Уърк, чиновника по гражданското състояние, за да може церемонията да бъде извършена в църква.

Монетата изтрополи в касичката, която мистър Сели заключи.

— Мисля, че няма нужда от разписки. Ние имаме доверие един в друг, не е ли така, Ендрю? А след всичко това, смятам, че трябва да се почерпим.

Той отвори вратичката на долапа и извади оттам бутилка и две чаши.

— Искам да стигна във Фейдун преди да е мръкнало — каза Флос.

— Разбирам — отговори мистър Сели, — но това, Ендрю, е най-хубаво бренди-коняк, и тъй като знам, че никому няма да обадиш, ще ти кажа. Миналия месец, през нощта, по тъмно, един френски кораб пристигна на пристанището. От него разтовариха двадесет и едно буренца с бренди и огромно количество тютюн без знанието на акцизното управление. Двадесет и едно буренца! Чрез агенти, които няма да разкроя, едно от тези буренца се озова в пасторската къща.

Той намигна на Флос, след което внимателно напълни двете чаши.

— Ендрю — каза той, — нека женитбата ти донесе щастие! Петерина е добро момиче и бедността не е порок.

— Благодаря — каза Флос и гаврътна чуждестранното питие.

Очите му се бяха просълзили. Той се изправи.

— Довиждане, пасторе!

— Довиждане, Ендрю! — отговори пасторът. — Хубаво питие, нали? Радвам се, че си отново у дома. Мистър Патридж Симпсън, земевладелецът, пази стопанството в Брек за теб. Говорих с него миналата седмица. В неделя ще те видим на твое място в черквата, нали?

На една миля от къщата на пастора, в каменоломната, циганите-калайджии чествуваха някакъв празник. Гореше голям огън и те бяха насядали на групички край него. От време на време някой силно се провикваше и отново настъпваше тишина. Младо момиче обикаляше с една кана и пълнеше чашите с някакво питие.

Беше станало тъмно и Флос се чувствуваше много уморен. Като че бе изминал сто мили от сутринта, като че бе обиколил целия реален свят и сега потъваше все по-дълбоко в царството на въображаемото.

Той излезе от пътя и сви настрани в храстите, като наблюдаваше от тъмното циганския ритуал.

Имаше сватба.

Уил и Мери седяха в двата края на огромен плосък камък, отсечен от кариерата преди много години. Бяха облечени в обичайните си дрипи, само на вратовете им бяха завързани чисти бели кърпи. Помежду им, величествен, като цар или свещеник, бе седнал Езра, главатарят на племето. Тази вечер той оглавяваше церемонията.

Една възрастна жена на име Хийдър бе застанала отстриани срещу тях. Гласът ѝ от време на време се издигаше, за да произнесе прочувствено обвинителни слова.

Останалите цигани седяха на известно разстояние отзад, разделени на мрачни съсредоточени групички. Единствената движеща се фигура бе момичето, което разнасяше каната с питието.

— Ти, Уил — провикваше се Хийдър, — открадна през април три кокошки от фермата на Глебе, през юни задигна торба торф от склада, а по време на Селскостопанската изложба в Даунби открадна цяла тенекия мед от камиона, който разнасяше стоките. А не браконьерства ли ти на пъстърва в поточето край Стратнейвър? —

Бракониерства! Затова ти не заслужаваш да вземеш за жена това добро момиче Мери.

— Отговаряй, Уил! — каза Езра.

— Случват се неща — каза Уил, — и добри, и лоши. Но хляб за Мери аз ще имам винаги.

— Аз го искам за мой мъж — каза Мери.

— Хубав отговор — каза Езра.

Всички отпиха от чашите си, освен Уил, Мери и възрастната жена, застъпника на дявола, която беше тук, за да изтъква недостатъците.

Флос надникна през завесата от клони. Усети, че някой го потупа по рамото. Тъмнокосото момиче, което разливаше питието, бе застанало до него и му поднасяше чаша ракия. Усмихна му се, после с мека походка тръгна обратно към бурето, за да напълни каната си. Флос отпи голяма глътка. Устата и гърлото му бяха така добре промити с ром, уиски, бира, ракия и коняк, че това, което пиеше сега, му се струваше безвкусно като вода. Само смътно почувствува някакъв тлеещ огън в стомаха си.

Старата жена изведнаж се провикна:

— Уил, не беше ли ти този, който се напи по време на панаира в Киркуол и се сби с един норвежки моряк в „Лейвърок“ и те държаха в затвора по време на целия празник? Не беше ли ти този, който се напи на вечеринката в Кенисби и строши цигулката в главата на цигуларя, защото не свирел правилно мелодията? Не се ли напи три пъти за времето между панаира в Хемнъвоу и празника „Всях светих“, и още четири пъти за времето между „Всях светих“ и Нова година? Ти не можеш да се ожениш за това добро момиче Мери.

— Отговаряй — каза Езра.

— Случват се неща — каза Уил, — и добри, и лоши. Но Мери винаги ще има дреха на гърба си.

— Аз го искам за мой мъж — каза Мери.

— Хубав отговор — каза Езра.

Всички цигани пиха, освен Уил, Мери и старата Хийдър.

Момичето се приближи до Флос отново. Ракията пеше тихо и нежно, докато пълнеше чашата му. След това момичето отново изчезна като сянка.

Старата жена пак извиси глас, размахвайки юмрук във въздуха.

— Уил — викаше тя, — какво представляваше ти, след като навърши четиринайсет години? Светец? Та ти съдра копчетата на Лизината рокля, събори Долина в една влажна канавка и посред нощ влезе гол в палатката на Бел, докато нейният мъж Сам бе отишъл да събира стари дрехи. Та не роди ли Сийна от Даунби дете, което ти е одрало кожата! И не целуна ли слугинята на земевладелеца край стобора — още носиш следата от камшика на управителя на врата си. Ти не заслужаваш да бъдеш мъж на това добро момиче Мери.

Виковете на Хийдър се удряха в двете стени на каменоломната и отекваха.

— Отговаряй! — каза Езра.

— Случват се неща — каза Уил, — и добри, и лоши. Но за Мери винаги ще има огън през зимата.

— Аз го искам за мой мъж — каза Мери.

— Добре казано — рече Езра.

Циганите вдигнаха чаши. Чернокосото момиче разбърка огъня и той се разгоря с високи пламъци. Тя отново се промъкна зад храста и напълни чашата на Флос. Този път не го погледна.

Старата Хийдър отново започна да говори, но вече по-меко.

— Мери, сега ще говоря против теб. За повечето невести, с тяхното мърсуване и клюкарстване, не е трудно да се кажат лоши неща. Но малко лоши неща могат да се кажат за теб, Мери. Поминалата година, на панаира в Даунби ти загуби чантичка с игли за един шилинг. Веднаж загори заека, който готвеше, и калаят се олющи от котела, който ти калайдиса за доктора от Холм. Ти не можеш да станеш жена на този добър човек Уил.

— Отговаряй! — каза Езра.

— Случват се неща, и добри, и лоши — каза Мери. — Аз ще нося с гордост децата му.

— Аз я искам за моя жена — каза Уил.

— Хубав отговор — каза Езра.

Циганите се изправиха на крака, вдигнаха наздравица и отпиха. После изляха остатъците от уискито в огъня и отново седнаха.

Момичето бързо напълни всички чаши. Този път не дойде при Флос. То застана до Ангус, млад и силен циганин, и прошепна нещо в ухото му, сочейки към храста, зад който се бе скрил непознатият натрапник.

— А сега — каза Езра, — дайте ведрото.

Старата Хийдър постави една кофа между огъня и камъка, на който се извършваше церемонията. Уил се надигна от мястото си и отиде към кофата. Той разкопча панталоните си и се изпика в нея. Беше ред на Мери. Тя повдигна полата си, клекна над кофата и също се изпика. Езра вдигна тържествено кофата и като я разклати, завъртя съдържанието вътре седем пъти по посока на движението на слънцето.

— Само този, който би могъл да раздели отново тази течност, — извика той, — ще може да раздели и Уил от неговата жена Мери.

След това той изля урината на земята.

Уил и Мери се целунаха.

Циганите се изправиха на крака и започнаха да танцуват, да подвикват и крещят. Засвири цигулка. Буйни танци се развихриха из цялата каменоломия. Едно куче в близката ферма започна да лае. Езра и Хийдър се запътиха един към друг бавно и тежко. Никой не разнасяше вече питие наоколо. Сега циганите подлагаха уста под течащия кран на бурето, пиеха и се отдалечаваха. Краката им все ожесточено се удряха в земята и танцът им ставаше все по-див. Къде се бе дянало красивото момиче? Флос искаше да танцува с него. Искеше да чуе неговия глас. Искеше да го попита защо го бе пропуснало при последната обиколка и каква беше тайната, която подшушна на Ангус. Искеше да целуне момичето, преди да подари целувките си завинаги на Петерина. Той се надигна иззад храста и с несигурна стъпка се запъти към пламтящия огън и глъчката. Тя беше там, хвърляше стари, измити от морската вода дъски в огъня, а голата ѝ ръка изглеждаше розова в светлината на пламъците. Той се запъти към нея. Цигулката стържеше в ушите му. Езра подаде димящата си лула на Хийдър.

— Девойко! — повика я Флос.

Тя обърна към него студено и безизразно лице.

Една ръка го сграбчи, последва удар.

След това всичко се сля в една черна вълна, в която той потъна.

Събуди се в някаква канавка близо до Фейдун, на повече от миля от каменоломната. Беше съвсем светло.

С болка се изправи на крака. Костите му скърцаха. От ръкава му се стичаше вода. Езикът му се бе отпуснал в устата като мокър парцал.

Първата мисъл, която мина през главата му, бяха парите. Пръстите му опипаха пояса под ризата. Там бяха останали две лири. В джоба му се търкаляха още дванадесет шилинга и няколко по-дребни монети. Обля го успокоителна топлина. Значи ще може да плати двете гвинеи за Брек — това бе полугодишният наем за стопанството.

Той вървеше по пътеката между две ниви към Фейдун. Овесът тук вече не се зеленееше. Всеки стрък блестеше с цвета на жетвата.

От комина на къщата се вдигаше кълбо дим, а вратата беше отворена. Той наведе глава, за да не се удари в горния ѝ ръб, и влезе. Петерина седеше зад чекръка.

— Мир в този дом! — каза Флос.

— Ти се върна от китолов, Ендрю Флос — каза Петерина.

— Да — отговори той.

— Изглеждаш по-добре, отколкото очаквах. В Хамнавоу има тридесет и четири бирарии, а между Хамнавоу и Бърси още шестнадесет. Някои моряци пътуват доста дълго, докато си стигнат у дома.

— Имам наема за стопанството в Брек — каза Флос, — а и няколко шилинга отгоре.

— Ще се настаним там през ноември — каза Петерина.

Тя се запъти към долапа, извади кана с бира и една погача.

— Премести стола си по-близо до масата! — каза тя. — Ето ти малко хляб и бира.

Докато Флос ядеше, Петерина разправяше:

— Няма много новини из енорията. През юни един кон уби баща ми. Бог да ми прости, че говоря лоши работи за мъртвите, но от тогава къщата е по-спокойна. Спокойна къща, но празна. От погребението насам живея от средствата, които енорията отпуска за бедни. От срам не смея да се покажа пред хората. Нямах пари и за таксите по погребението. Не съм платила нито за покров, нито за гробаря, нито за пастора.

— За всичко се погрижих още по пътя — каза Флос. — Всичко е платено.

— Добра работа си свършил, Ендрю Флос — каза Петерина.

— Платил съм и венчалната такса — добави Флос.

— Сватбата ще стане през последната седмица на септември — каза Петерина. — Ще се постарая да ти бъда добра жена, Ендрю Флос.

Но преди това трябва да приготвя покривка за леглото, пелена за кръщенето на първата ни рожба и два покроя, един за мен и един за теб, тъй като никой не може да предскаже точния ден или час на смъртта и ние трябва винаги да сме готови.

Чекръкът се въртеше и току-що изпредената сива вълна се плъзгаше между пръстите ѝ.

— Насмолих лодката на брега — каза Петерина. — Ще ловиш риба, докато дойде време за първата жътва в Брек.

— Добре — каза Флос.

— Снощи имаше циганска сватба в каменоломната — каза Петерина. — Имаше голямо празненство. Цигулките се чуваха до три часа сутринта.

— Да — каза Флос.

Той изпи последните капки бира, най-вкусната бира, която бе пил някога.

— Ще поспя час-два — каза той, — след туй може да уловя някоя и друга риба, преди да е мръкнало. А утре или вдругиден в чифлика сигурно ще имат нужда от жетвари.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.